

**Antiikin
kreikan ja
Rooman
kulttuurit**

Tee seuraavaa:

- Vertaile Kreikan ja Rooman hallintomuotoja ja oikeusjärjestelmää keskenään. Keskeiset piirteet. Mitä samaa, mitä erilaista?
- Oppikirjan sivuilta:
 - Kreikka: s. 19 – 22
 - Rooma: s. 37 + kurssin 1 s. 43-44.
(pedanetissä on teksti, HI4PLI on avain).
- Tutustu omaan aiheeseesi oppikirjasta, etsi lisätietoja (www-sivuja, kuvia yms.)

KREIKKA JA ROOMA: yhteistä

- Välimeri tärkeä
- Kauppa tärkeä
- Armeija tärkeä

France

Spain

Italy

Greece

Mediterranean

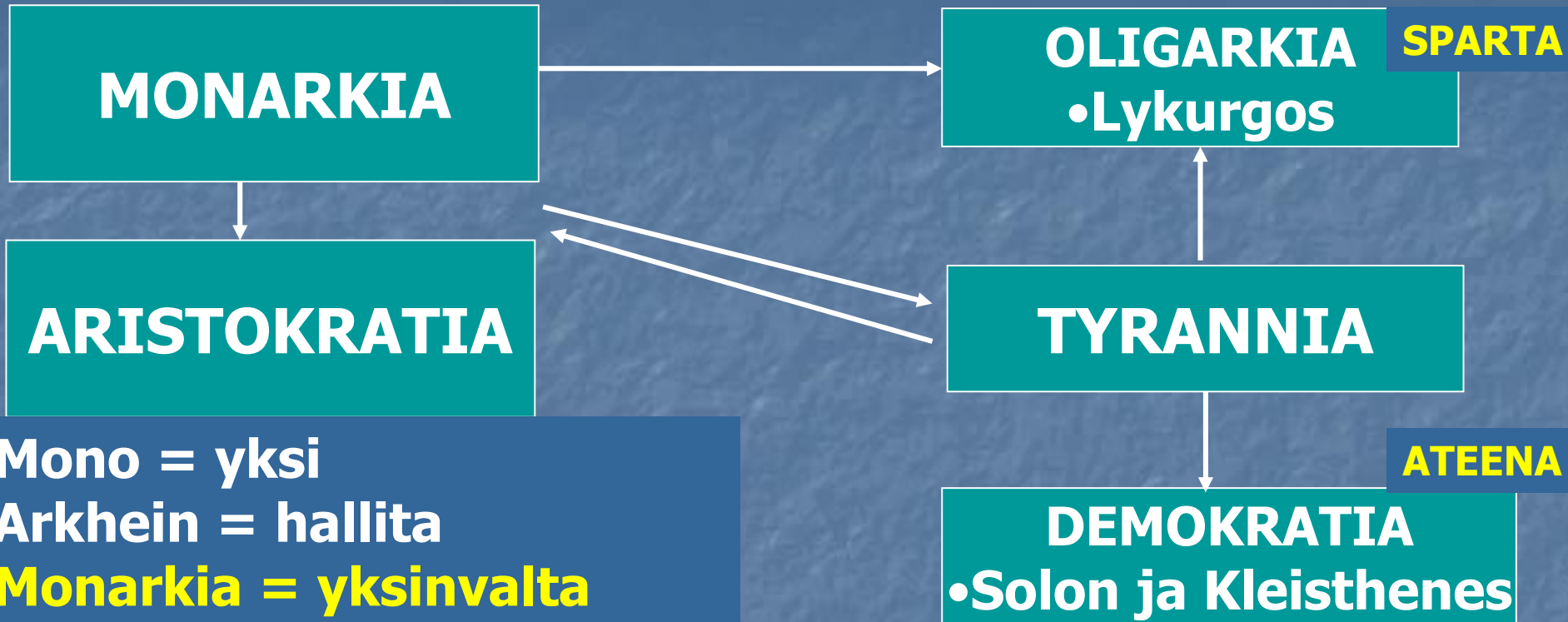
"Ex oriente lux" *"Valo tulee idästä"*

KREIKAN JA ROOMAN EROT

- Sirpaleinen maa ja rannikko
- Hajanainen, kaupunkivaltioita
- Sotivat keskenään
- Laajensivat siirtokuntiin
- Yhteinen kieli, uskonto ja kulttuuri
- Yhtenäisempi maa ja ehjempi rannikko
- Yhtenäisempi suurvalta
- Soti pääasiassa ulkopuolisia uhkia vastaan
- Laajensivat valtakuntaa valloituksilla
- Yhteinen talousalue, myöhemmin latina

KREIKAN HALLINTOJÄRJESTELMÄN KEHITYS

Mono = yksi
Arkhein = hallita
Monarkia = yksinvalta
Aristo = paras, parhaat
Kratos = valta, voima, maa
Aristokratia = ylimysvalta

Tyrannoi = hallitsija → tyranni
Oligo = harvat
Oligarkia = harvainvalta
Demos = kansa
Demokratia = kansanvalta

ATEENAN JA SUOMEN HALLINTO

Strategoi

VIRKAMIEHET

ARKONTIT - (ekklesia valitsi)
- Areiopagi-neuvosto
PRYTANIT - 50 (10 fylestä)

HALLITUS → voittajapuolue

- ylin toimeenpano, valmistelu
PRESIDENTTI
- suora kansanvaali

NEUVOSTO (*bule*)

10 alueesta (fylestä) - (500)
valmistelu ja toimeenpano
valittiin arvalla

EDUSKUNTA

200 kansanedustajaa (vaalipiirit)
Päätösvalta = lakien säätäminen
Muodostaa hallituksen

KANSANKOKOUS

(ekklesia)
20-vuotiaat aikuiset miehet
Lainsäädäntö

YLEINEN ÄÄNIOIKEUS

18-vuotiaat suomalaiset
Päättäjien valinta
"Lainsäädäntö" – 50 000 kannattajaa

Antiikin Kreikan valtiolliset järjestelmät

	monarkia kuningasvalta	aristokratia ylimysvalta	oligarkia harvainvalta	tyrannia yksinvaltius	demokratia kansanvalta
valtiota johtaa	kuningas	ylimystö	pieni joukko kansalaisia	itsevaltiias ilman kansan suostumusta	vapaat miespuoliset kansalaiset
valta perustuu	syntyperään, perittyyn valtaan	syntyperään, yhteiskunnalliseen asemaan, varallisuuteen	varallisuuteen ja/tai kyvykkyyteen	väkivallan käyttöön tai sen uhkaan	kansalaisuuteen, enemmistö- päätöksiin
esiintyi	monissa kaupunki- valtioissa	monissa kaupunki- valtioissa	esimerkiksi Spartassa	monissa kaupunki- valtioissa	400-luvulla eKr. Ateenassa

Ostrakismos

Politiikka ja oikeudenkäyttö

ETRUSKIKUNINKAIDEN AIKA

700-luvulta 500-luvulle eKr.

TASAVALLAN AIKA

500-l eKr. ajanlaskun alkuun

KEISAREIDEN AIKA

ajanlaskusta 400-luvulle jKr.

Politiikka ja oikeudenkäyttö

- **Roomasta tuli jo varhain tasavalta.**
 - Aikaa leimasi ylimystön ja kansan valtataistelu.
- **Ristiriitojen hallitsemiseksi lainsäädäntöä kehitettiin**
 - **oikeustiede ja kirjoitettu laki syntyivät Roomassa.**
- **Rikastuneet sotapäälliköt kuten Julius Caesar pyrkivät yksinvaltiaiksi**
 - **tasavaltalaiset hallintoelimet menettivät valtaansa.**

ETRUSKIKUNINKAIDEN AIKA
700-luvulta 500-luvulle eKr.

TASAVALLAN AIKA
500-l eKr. ajanlaskun alkuun

KEISAREIDEN AIKA
ajanlaskusta 400-luvulle jKr.

**Rooma – provinssit
"Hajoita ja hallitse"**

Keisarikaudellakin Roomassa kilpailivat ja vaihtelivat tasavaltainen hallinto ja itsevaltiuden (keisarin) kaudet.

SENAATTI

- johtivat ulko- ja sisäpolitiikkaa
- valvoivat virkamiehiä
- patriisit eli ylimystö
- myöh. plebeijit

- nimitettiin entisistä virkamiehistä vuodeksi kerrallaan.

KANSANKOKOUS 2 KONSULIA

- nimittivät virkamiehet
- lakiehdotuksia
- vapaasyntyiset
Roman kansalaiset
- useita kokouksia
- plebeijit eli
rahvas

- hätätilanteessa diktaattoreiksi
- johtivat senaatin ja kansankokouksen istuntoja

VIRKAMIEHET

- Censori, preetori, ediili, kvestori

Roomalaisen lain ja oikeuden kehitys

LAKI:

- Kirjoitettu laki
- Syylliseksi todistaminen
 - syytetyn kuuleminen
- Todistajat
- Asianajajat
- Tasa-arvoisuus – kirjallinen laki
- Lain tulkitseminen (lain henki)
- Vetoaminen ennakkotapauksiin
 - ➔ tasapaino, kohtuus ja oikeudenmukaisuus

